

POSTANOWIENIE

19 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

na posiedzeniu niejawnym 19 czerwca 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa J.P.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z 14 lutego 2022 r., I ACa 385/21,

- 1. zawiesza postępowanie kasacyjne (art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.);**
- 2. podejmuje postępowanie kasacyjne z udziałem S.P. po stronie powodowej jako następcy prawnego J.P.;**
- 3. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 4. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego i zażaleniowego pozwaną, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca Bank S.A. w W. powołała się na istotne zagadnienia prawne dotyczące możliwości dookreślenia treści stosunku prawnego przez odesłanie do przepisów dyspozytywnych po stwierdzeniu abuzywności postanowień zawartych w umowie kredytu, a także konsekwencji stwierdzenia w umowie kredytu tego rodzaju postanowień dla możliwości dalszego wykonywania takiej umowy, z uwzględnieniem faktu, że umowa została wykonana. Wskazała również, w zbliżonym kontekście, na potrzebę wykładni przepisów prawnych, tj. art. 69 ust. 2 pkt 5 w związku z art. 76 pr. bank. oraz art. 385¹ w związku z art. 385² k.c. w związku z art. 69 ust. 2 pkt 5 i art. 76 pr. bank.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W świetle utrwalonego stanowiska, w celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły twierdzone przyczyny kasacyjne.

Zaskarżony wyrok został wydany w sprawie, w której powódka będąca konsumentem domagała się zwrotu świadczenia spełnionego na podstawie umowy kredytu powiązanej z walutą obcą (frankiem szwajcarskim), wskazując m.in. na niedozwolony charakter zawartych w tej umowie postanowień przeliczeniowych odsyłających do kursu tabelarycznego określanego przez bank – kredytodawcę. Jakkolwiek Sąd Apelacyjny odniósł się we wstępnej części uzasadnienia do zawartej w tej umowie klauzuli zmiennego oprocentowania, która została negatywnie oceniona przez Sąd Okręgowy, analiza dalszych motywów wyroku Sądu Apelacyjnego nie pozostawiała wątpliwości co do tego, że zasadniczą przyczyną uznania, iż sporna umowa kredytu nie może zostać utrzymana w mocy, a w konsekwencji uwzględnienia apelacji powódki, było przekonanie o abuzywności zawartych w umowie postanowień wyrażających ryzyko walutowe i odsyłających do tabel kursowych banku przy przeliczeniu waluty obcej na złote polskie i odwrotnie. Jednocześnie Sąd Apelacyjny uznał za niedopuszczalne zastępowanie przez sąd abuzywnych postanowień umownych np. przez odesłanie do kursu średniego waluty indeksacji ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski.

W tym zakresie należało zauważyć, że kwestia konsekwencji zawarcia w umowie kredytu z konsumentem tego rodzaju warunków była nie tylko wielokrotnie, lecz także wszechstronnie podejmowana w nowszej judykaturze Sądu Najwyższego w odniesieniu do zbliżonych treścią umów kredytowych i w

orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co doprowadziło do utrwalenia się jednolitych kierunków orzeczniczych, w które wpisywało się rozstrzygnięcie zawarte w zaskarżonym wyroku, przy czym w judykaturze tej uwzględniano m.in. powoływane w skardze art. 69 i art. 111 pr. bank., przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r., nr 165, poz. 984), jak również wzgląd na zasadę proporcjonalności (por. np. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, nr 2, poz. 20, z dnia 10 maja 2022 r., II CSKP 163/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22, z dnia 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22, z dnia 20 czerwca 2022 r., II CSKP 701/22, z dnia 9 września 2022 r., II CSKP 794/22, z dnia 26 stycznia 2023 r., II CSKP 722/22, z dnia 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22, z dnia 25 maja 2023 r., II CSKP 1311/22, z dnia 28 lipca 2023 r., II CSKP 611/22, z dnia 25 października 2023 r., II CSKP 820/23, z dnia 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22 oraz II CSKP 1753/22, i z dnia 19 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz II CSKP 36/23, z dnia 28 sierpnia 2025 r., II CSKP 57/23; postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22, z dnia 30 marca 2023 r., I CSK 289/22, z dnia 27 kwietnia 2023 r., I CSK 3629/22, z dnia 8 grudnia 2023 r., I CSK 5651/22, z dnia 7 marca 2024 r., I CSK 6678/22 i z dnia 29 maja 2024 r., I CSK 2038/23 oraz powołane tam dalsze orzecznictwo Sądu Najwyższego; w judykaturze Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zob. zwłaszcza wyroki z dnia 29 kwietnia 2021 r., C-19/20, I.W., R.W. przeciwko Bank BPH S.A., ECLI:EU:C:2021:341, z dnia 18 listopada 2021 r., C-212/20, M.P., B.P. przeciwko "A.", ECLI:EU:C:2021:934, z dnia 16 marca 2023 r., C-6/22, M.B., U.B., M.B. przeciwko X S.A., ECLI:EU:C:2023:216 i z dnia 23 listopada 2023 r., C321/22, ZL, KU, KM przeciwko Provident Polska S.A., ECLI:EU:C:2023:911).

Za *novum* w tej materii nie można było także uznać wywodów wniosku dotyczących możliwości żądania zwrotu świadczeń spełnionych w wykonaniu umowy po jej całkowitym wykonaniu (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2024 r., I CSK 681/23 i z dnia 20 września 2024 r., I CSK 2542/23).

W tym stanie rzeczy pozostałe rozważane we wniosku kwestie, związane z kształtem klauzuli zmiennego oprocentowania i możliwością odwołania się do art. 359 § 2 k.c. w razie przyjęcia jej abuzywności (por. w tej materii np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I CSKP 166/21), nie mogły mieć znaczenia dla wyniku postępowania kasacyjnego. Przypomnienia wymagało w tym kontekście, że przyczyny kasacyjne określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. nie mogą mieć warunkowego charakteru, uzależnionego od trafności zarzutów kasacyjnych.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O podjęciu zawieszonego postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 180 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]